

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE
Rådhusveien 3
1940 BJØRKELANGEN

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:
	Sak/dok.: 11/03371-228	18.07.2022
	Ark.: 326.12	

Vedtak i klagesak 2022/208 – Rømunga i Aurskog-Høland kommune

Statens kartverk har i dag gjort vedtak om skrivemåten av følgende stedsnavn i Aurskog-Høland kommune:

- **Rømunga** (gruppe av vann)

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Kartverket gjorde den 08.02.2022 vedtak om bl.a. skrivemåten *Rømungane* i Aurskog-Høland kommune i navnesak 2015/3. Den 01.03.2022 mottok Kartverket og Aurskog-Høland kommune en klage fra Anders Stang, som ønsker skrivemåten *Rømunga*. I et brev fra Aurskog-Høland kommune datert 09.05.2022 går det fram at saken har vært oppe til behandling i kommunen i et møte den 02.05.2022. Kommunen ved formannskapet slutter seg til den innkomne klagen, og de ønsker også skrivemåten *Rømunga*.

Ved utsendelse av brev med oppstart av klagesak gjorde Kartverket kommunen oppmerksom på at klagefristen på tre uker i saken ikke var overholdt. Vi kunne heller ikke se at det var kommet inn en henvendelse fra kommunen med søknad om utsatt klagefrist. Ettersom det hadde gått mindre enn et år siden vedtaket ble gjort, valgte Kartverket likevel etter en helhetsvurdering å behandle saken på nytt etter § 12 i lov om stadnamn, jf. forvaltningsloven § 31.

Kartverket sendte saken til ny uttalelse og kunngjøring i Aurskog-Høland kommune i brev datert 18.05.2022. I brev datert 15.06.2022 skriver kommunen at de hadde gjennomført en ny høring, og at de fikk inn fire høringssvar.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes for offentlig bruk, er hovedregelen at det skal tas utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for norsk, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd.

I *utfyllende regler om skrivemåten av norske stadnamn* er det mer detaljerte bestemmelser om hvordan stedsnavn skal normeres.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Klager og nye høringsinnspill

I klagen fra Anders Stang datert 01.03.2022 står det bl.a. følgende: «Kartverket konkluderer med at flertallsformen skal være Rømungane. Dette er en helt fremmed uttale i Rømskog. Enten må det være Rømungene, eller som det nok vil sies på lokal dialekt: Rømunga. [...] Det er ganske markante forskjeller på Rømskog dialekt og Øymark dialekt.» I et svar datert 07.03.2022 gjorde Kartverket oppmerksom på at Anders Stang ikke har klagerett etter § 12 i lov om stadnamn.

Trygve Ekeheien skriver i en e-post datert 25.05.2022 at det både på kartene han har, og i lokal dialekt blir brukt *Østre Rømongen* og *Vestre Rømongen*.

Reidun og Bjørn Varnås skriver i e-post datert 26.05.2022 at navnet bør være *Rømungene*.

Rømskog Historielag ved Nils Nilssen skriver i brev datert 31.05.2022 følgende: «Vi syns både Rømungane og Rømunga er veldig urømsjinske. Vi vil heller kalle vannene ved sine rette navn; Østre Rømungen og Vestre Rømungen. [...] Skulle allikevel et fellesnavn for begge vannene bli brukt så må det bli Rømunga. Rømungane ville kanskje blitt brukt lenger sør i Østfold, men ikke i Rømskog.»

Alf Thore Ødegård skriver i e-post datert 10.06.2022 bare «Rømungen».

Kommunen skriver i brev datert 15.06.2022 at de tidligere har uttalt seg i forbindelse med den mottatte klagen i saken, og forutsetter at denne uttalelsen også legges til grunn i den videre behandlingen.

Tilråding

Språkrådet har gitt ny tilråding i brev datert 20.06.2022, der de også viser til vurderingene som ble gjort i den opprinnelige tilrådingen i brev datert 04.03.2016. I den nye tilrådingen skriver Språkrådet bl.a. følgende: «Høringsuttalelsene som har kommet inn i den nye høringsrunden er sprikende. Tre av dem ser ut til å tro at det er meningen å bytte ut entallsformen av navnene med flertallsformen, noe som ikke er tilfelle. Imidlertid er det ingen støtte for flertallsformen *-ane* i høringsuttalelsene. Alle som har uttalt seg om flertallsformen, sier at uttalen er med flertallsending *-a*. Selv om det er normeringspraksis for bruk av endelsen *-ane* i kommunen, kan vi ikke se at herredsregisteret har registrert andre navn i Rømskog med flertallsendingen *-ane*. Ønsket fra grunneier og kommunen samt uttalelsen fra historielaget støtter opp under skrivemåten *Rømunga* for fellesnavnet. Vi tilrår derfor skrivemåten *Rømunga* for fellesnavnet på disse to vannene.»

Uttale og skrifttradisjon

I herredsregisteret er uttalene «/röm`monjən/, fl. /röm`monjänə/, /væss`täärə/ og /öss`täärə/» registrert. I *Kart og namnebok over Rømskog* fra 1984 er ikke kollektivnavnet ført opp, men de to enkeltvanna er oppgitt med hhv. uttalen *Vestre Rømongen* og *Østre Rømongen*.

I rektangelkartet i utgavene 1888, 1913, 1940 og 1958 samt i kartserien Norge 1:50 000 i utgavene 1952, 1963, 1976 og 1993 er skrivemåten *v Rømungen* og *ø Rømungen* benyttet. I økonomisk kartverk fra 1966 er skrivemåtene *Vestre Rømungen* og *Østre Rømungen* brukt, og i utgavene 1996 og 2007 av kartserien Norge 1:50 000 finner vi *Vestre Rømungen* og *Østre Rømungen*.

I kart og namnebok over Rømskog fra 1984 er ikke kollektivnavnet ført opp, men de to enkeltvanna er oppført med hhv. *Vestre Rømungen* og *Østre Rømungen* som navneformer.

Kartverkets vurdering

Kartverket vedtok i første runde skrivemåten *Rømungane* for fellesnavnet i samsvar med uttalen oppgitt i herredsregisteret, deler av normeringspraksisen i kommunen og Språkrådets tilråding.

I det opprinnelige vedtaket tok vi utgangspunkt i uttaleformen /röm`monjänə/, som står oppført i herredsregisteret, og som er notert i 1944. Stedet hvor disse vanna ligger, er i et språklig grensestrøk nær grensa mot Marker i vest og grensa mot Sverige i sør, og det kan nok finnes flere lokalt nedarvede uttaleformer av de mest kjente navna i dette området.

Det er midlertid ikke kommet ønske om flertallsformen *Rømungane* for fellesnavnet, slik punkt 4.3. i de utfyllende reglene åpner for: «I bunden form fleirtal kan artikkelen få ei eller to stavingar i samsvar med dialektuttalen. Ein kan nytte endingane -ane, -ene og -a i samsvar med rettskrivinga og dialektuttalen (t.d. bakkane, brekkene, fjella).» Både kommunen, grunneieren og historielaget ønsker skrivemåten *Rømunga*. I punkt 4.3.4 i de utfyllende reglene står det at endelsen -a kan brukes i samsvar med dialektuttalen (eks. *bakka*). Grunneieren opplyser at det på lokal dialekt heter *Rømunga*, og dette støttes også av kommunen.

Kartverket vurderer at det er grunnlag for å imøtekomme kommunen, grunneieren og historielaget sine ønsker i saken. På dette grunnlag fastsettes skrivemåten *Rømunga* for fellesnavnet i samsvar med Språkrådets tilråding, tre av seks lokale ønsker og punkt 4.3.4 i de utfyllende reglene.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 12 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Kommunen oppfordres også til å informere innbyggerne i kommunen, f.eks. med notis i ei lokalavis og på nettsidene sine.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklagd, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar samme skrivemåten i ev. adressenavn og adressetilleggsnavn der navnet blir brukt.

Når det er gjort vedtak om adressenavn, adressetilleggsnavn og kretsnavn (grunn-, valg-, skolekrets og kirkesokn), skal den vedtatte skrivemåten legges inn i matrikkelen, og adressenavn i SSR vil bli oppdatert fra matrikkelen. Vedtak om adressenavn skal fortsatt sendes til bl.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Kartverket fører den vedtatte skrivemåten av bruksnavn i SSR, og skrivemåten hentes inn i matrikkelen derifra.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken vidare til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Tor Ivar S. Majercsik
fylkeskartsjef

Linn Winnæss-Karlsen
saksbehandler stedsnavn

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)

Kopi SPRÅKRÅDET

Vedlegg: Aurskog-Høland kommune – klagesak 2022208 – Rømungane – tilråding